

VALD. ANDERSEN

Hærvej-sognet
LÆBORG

VALD. ANDERSEN

HÆRVEJ-SOGNET
LÆBORG

BIDRAG AF
F. R. ASTRUP OG H. KELP

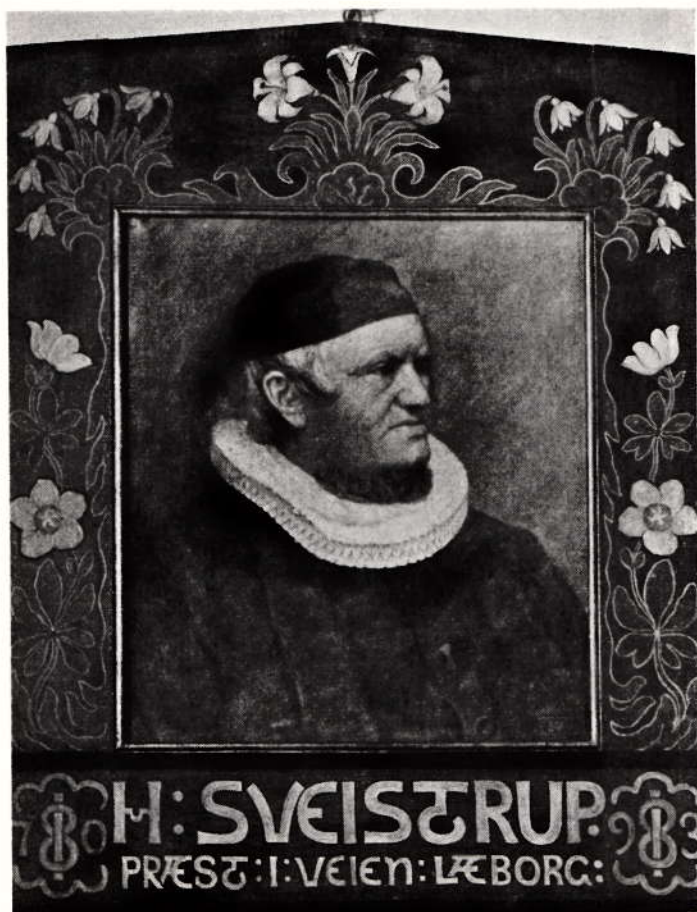
*

KOLDING
KONRAD JØRGENSENS BOGTRYKKERI A/S

1961

16) *Hans Christian Janus Nikolaj Balthasar Krarup Svejstrup*, født i 1815 i Malt præstegård. 1840 blev han faderens efterfølger i Nørup-Randbøl. 1853 valgtes han som folketingsmand for Ribe amts 4. kreds. 1861 præst i Rødding-Skrave, hvor han med sin grundtvigske indstilling snart fik tilknytning til højskolen ligesom han fandt sin plads i den nationale bevægelse. 1867 nægtede han at aflægge den krævede embedsed, hvilket medførte hans afsked. »Fra præstegården flyttede Svejstrup over til højskolegården. Her boede han med sin familie i omtrent 3 år. I højskolens store gymnastiksal holdt han gudstjeneste hver søndag, og den store sal, som han selv havde været virksom for at få opført, blev nu i stedet for gymnastiksal til kirkesal. Søndag efter søndag fyldtes den af mænd og kvinder, som kom for at lytte til Svejstrups forkyndelse.«²³⁾ Da Vejen-Læborg kald 1870 blev ledigt, blev Svejstrup opfordret til at søge dette, en såre heldig – og måske ikke ganske tilfældig²⁴⁾ – løsning, som tillod, at de interesserede kredse syd for 1864-grænsen kunne opretholde kontakt med deres præst. Også i hans nye sogne fik Svejstrup lejlighed til at yde en påskønnet indsats. Det kan naturligvis ikke være uden grund, når en præst i tre embeder opnår samme fordelagtige omdømme. Svejstrup forstod at finde samklang med sin virkekreds. I modsætning til flere af sine forgængere i Vejen-Læborg var han ved sin tiltrædelse en moden og erfaren mand og kom jo desuden ude fra den nationale kamplinie, hvilket omkring 1870 ikke kunne være noget uvæsentligt.

»Den mand, som her hviler, han var ikke gerrig«, udtrykte Ludvig

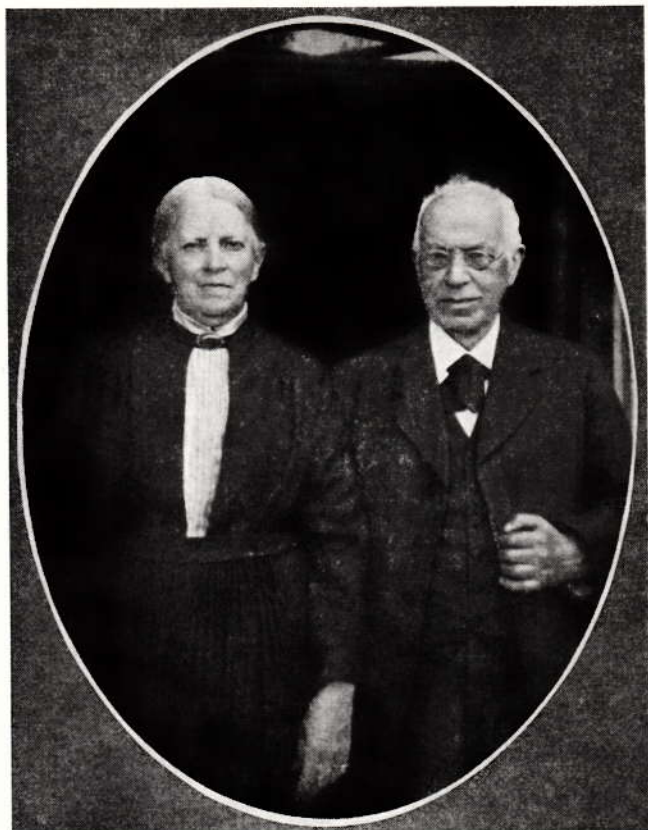
(Efter maleri af N. Termansen i Læborg kirke.)

Schrøder ved pastor Svejstrups begravelse fra Vejen præstegårds have mandag den 7. august 1893.²⁵⁾ Der var rejst en talerstol bag kisten, og herfra blev holdt ialt 14 taler. »Mange trættedes derunder og syntes, at færre havde været tilstrækkeligt.«²⁶⁾

Det var dog ikke højskolen alene, der kom til at formulere pastor Svejstrups eftermæle. Det var sikkert de fleste af sognenes beboere, der kunne tilslutte sig dette.²⁷⁾

Det sidste år, Svejstrup levede, havde han som kapellan sin brodersøn I. J. Svejstrup.

17) *John Charles Louis Richter*, lægesøn, født i Grenaa 1850. Lærer ved Frk. Zahles skole 1875–77. Kapellan i Seest 1877–79. 1879–93 sognepræst i Ringgive. Fra 1893 i Vejen-Læborg. »Foruden at være en dygtig prædikant var han også historisk og litterært interesseret.«²⁸⁾ Richter var stor bogven og samlede gennem mange år bøger til sit bibliotek, der

J. Richter og hustru.

røbede hans særlige interesser. Han var redaktør af Ribe Amts historiske Samfunds årbog fra 1903 til 1928, en opgave, som vil vidne om hans historiske sans, også omfattende lokalhistorien.²⁹⁾ Richter blev herigennem, skønt ikke selv stærkt producerende, medvirkende til, at interessen for hjemstavnsens historie i disse egne blev vakt, og at flere sognes historie blev fremdraget.

Uden vel at være udpræget studerekammer-menneske har pastor Richter repræsenteret alsidige humanistiske interesser, omgivet af sin ca. 6500 bind store bogsamling, et typisk studiebibliotek, omfattende især dansk personalhistorie og folkeminder.³⁰⁾

18) *Skat Rørdam-Clausen*, født 9. januar 1893 i Ålborg, hvor faderen var valgmenighedspræst. Lærer ved de forenede kirkeskoler, København, 1917. Året efter ordineret medhjælper ved Bornholms valgmenighed. 1922 sognepræst Stigs Bjærgby-Mørkøv. 1929 Vejen-Læborg. 1932 valgmenighedspræst i Askov. 1941 valgmenighedspræst i Odense. — Skat Rørdam-Clausen var formand for Kirkeligt Samfund, Sydøstjylland, 1932–41.³¹⁾

M. C. Lindegaard.

19) *Morten Christian Lindegaard*, født 29. maj 1889 i Grimstrup, søn af gdr. P. C. Lindegaard. Lærereksamen fra Jelling 1910. Student 1912. cand. teol. 1917. S. å. ordineret medhjælper i Brande, residerende kapellan sammesteds 1918. Sognepræst i Hvejsel 1921, i Vejen-Læborg 1932. Provst i Malt-Andst-Slaugs herreder 1936. Biskop over Ribe stift 1949⁸²) Død 1956.

Provst Lindegaard var, mens han virkede i Vejen-Læborg, en vidt-bekendt mand under dette navn. Han var sine sogne en god og højt værdsat præst, og embedet var, især når man tager krigsårenes vanskeligheder i betragtning, temmelig krævende, idet udviklingen nærmede sig det tidspunkt, da oprettelsen af et kapellani blev påkrævet. Embedsbyrderne afholdt dog ikke Lindegaard fra også at stille sig til rådighed, når der ret hyppigt blev kaldt på ham som taler ved folkelige møder, ligesom han var en jævnlig og velset taler i lærerkredse.

Det ærefulde avancement til biskop over Ribe stift i 1949 var ikke overraskende, idet Lindegaard allerede ved bispevalget 1939 havde været opfordret til at lade sig opstille, men afslog.

»Som præst og menneske gjorde han sig ved sin jævne reelle færd meget afholdt, og fra præsteligt hold karakteriseres han som en ypperlig provst og biskop, som i sjælden grad forstod den ikke uvæsentlige del af sit embede, der går ud på at være præsternes sjælesørger og ven. Han havde forståelse af de små i samfundet og havde sit hjerte med i alt, hvad han foretog sig. Han hørte hjemme i den grundtvigske lejr og var besjælet af frihedssyn på kirke og menighedsliv uden derfor at gå andres interesser for nær.

Biskop Lindegaard savnede aldrig mod til at følge sin anskuelse, og altid vejede hans ord tungt. Under den debat, der i 1952 førtes landet over om kvindelige præster, indtog han det klare standpunkt, at han altid ville følge en enstemmig indstilling fra menigheden og hævdede som sin anskuelse, at de kvindelige præster havde muligheder i menighedstjenesten, som mænd ofte savnede.«³³⁾

»Sin jyske rod fornægtede biskop Lindegaard aldrig. Han blev en ægte jysk biskop på den gamle jyske bispestol. Han havde klogskab, og det, der er mere, visdom. Hos ham var den dybe alvor blandet med vestjysk humor.«³⁴⁾

I det omfattende nekrologstof, som fremkom ved biskop Lindegaards død, er der kun et enkelt sted en bemærkning om hans videnskabelige interesser. Uden tvivl havde han, landsbypræst eller biskop, også en mere indadvendt side af tilværelsen, i studerekammeret, i bøgernes verden. Hans foredrag kunne vidne herom, men iøvrigt lå det Lindegaard fjernt at omgive sig med noget skær af videnskabelighed.

Biskop Lindegaard var kommendør af Dannebrog og dannebrogsmænd.

20) *Gunnar Monrad*, født 10. oktober 1911 i Ryslinge, søn af højskolelærer, senere forstander Johs. Monrad. Cand. teol. 1937. Derefter højskolelærer ved Rønshoved højskole. Sognepræst i Dybe-Ramme 1939. Sognepræst i Vejen-Læborg 1949.

Medlem af hovedbestyrelsen for Kirkeligt Samfund 1957.

1950 blev der i Vejen-Læborg sogne oprettet et embede som kapellan. Embedet blev besat med

1) *Henning Jørgen Madsen*, født 6. oktober 1921 i Frederiksberg, faderen lektor. Cand. teol. 1959. Gift i Vejen 1952 med Else Marg. Hansen, datter af sognerådsformand, vognmand K. Hansen. Fra 1954 sognepræst i Vigersted.

2) *Vilhelm Merrild Johansen*, født 24. maj 1919 i Assing, faderen landmand. Cand. teol. 1954. Tiltrådte s. å. embedet i Vejen-Læborg.³⁵⁾